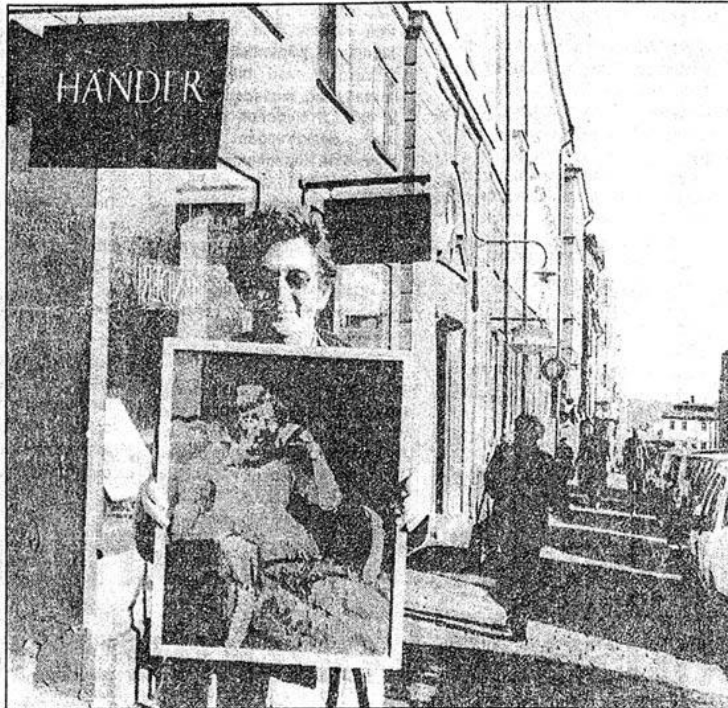

Hans Frode ställer ut glaskonst på Händer, Stockholm.

Händers ägare Hans Stenkil Leijonhufvud visar en av galleriets "mesta utställare" under åren — ett av de 25 porträtt som Peter Dahl gjort av honom under 25 års bekantskap.

Mycket Händer på konstpuckeln

På Söder. Hornsgatan 36. Puckeln. Just innan ni kommer fram till Mariatorget lyfter på höger hand en sidobacke — det påminner om Oxbacken i Västerås förr i världen — över Hornsgatan.

Med gamla hus, där konstgallerierna växer som lavar. T ex Händer, innehavare Hans Stenkil Leijonhufvud. Han var först att öppna ett konstgalleri på Söder, 1975.

Händer — med filial i Malmö — har under åren befäst en ställning som ett av stockholmsgallerierna i fokus för intresset — och Leijonhufvuds exempel har knoppat av sig.

Nu dräller det av gallerier på Puckeln. Dit går stockholmarna för att se vad som är på gång i måleri och skulptur.

I morgon, lördag, har västerås-amerikanen och glaskonstnären Hans Frode första dagen på sin nya utställning. Han ställde ut där så sent som i fjol. 1985 var han kommissarie för en samling amerikanska på Kulturhuset. De hade gemensam bakgrund i det internationella glascentrum i New York. The New York Experimental Glass Workshop, som inlett glaskonstens moderna historia i USA.

Studioglas kallas det i USA, produkterna av den nya frihet i färg och form som glaset nått på kontrakt mot det traditionella konsthandverkliga.

6 000-årig teknik

6 000-årig är glastekniken. Vaser

och bruksföremålen kan vara nog så tilltalande. Hans Frode — han började sin konstnärliga verksamhet som elev vid Västerås konstskola — kallar utställningen, eggande nog,

Glas i frihet. Han använder glasets ljus och spegling och neonfärger för att skapa nya konstnärliga uttryck. Kristiansborgsbadet i Västerås har hans glasskulptur Bifrost.

Hans Frode har ställt ut på konstmuseet i Västerås, men det är ett tag sen, och därefter har det varit visningar på internationell botten, mest i USA och Västtyskland, och nu på Händer samt senare i höst på galleri Garmer i Göteborg.

Svenska vindar blåser in från Saltsjön över galleriet Händer som öppnades 1975. Då var konstsituationen en annan. Nu är det Kapitalet som etablerat sig som gökunge i konstvärlden.

Varför öppnar man ett konstgalleri? Om man är informationsdirektör på KF. Och har sitt på det torra, som det brukar heta.

Utanför systemet

Konstintresse och frihetsmanifestation?

— Som anställd i chefsfunktion hade jag frihet. Som egen företagare borde jag bli ännu friare. Aktier och värdepapper hade ingen substans för mig. Varor då? De är massproducerade. Bara konsten äger en principiell unicitet. Konstnärerna står utanför systemet.

— Det här är det mest varierade yrke man kan ägna sig åt, fastslår Leijonhufvud. (Segla jorden runt i egen båt åstundar han icke.)

Händer visar svenska konstnärer

med namn (många är gamla personliga vänner): Torsten Renqvist, Hans Wigert, Erland Gullberg, Alvar Jansson, Peter Dahl, Gittan Jönsson.

— Carl-Johan Bolander på Galerie Belle i Västerås arbetade på ett likartat sätt, bl a med att producera vandringstutställningar.

Överblick saknar han inte, Leijonhufvud. Det finns ett inslag i konstlivet, som han ser kritiskt på.

Hausse i konst

— Hausen i konst, i investerings-tavlor, betydde att en massa affärsmän bytte bransch. Nu köpte de Peter Dahl och Philip von Schantz.

Tidigare var andelen "vanliga konstintresserade" köpare större. De som köpt konst för miljoner påverkar på ett avgörande sätt de sista tio årens konstliv.

— Jag är skeptisk till den här hanteringen. Kapitalstarka köpare dominerar (det finns enormt mycket pengar i omlopp) marknaden, konst-mässor och konstauktioner. De säger sig i högtidliga sammanhang vara konstnärernas mecenater. Men de är i första hand investerare. De som ligger på lager av en konstnär i prisutveckling ställer upp på att sponsra museernas utställningar.

Det trissar upp priset på deras egna bilder. Konstkritikerna låter sig imponeras. Pengapresslet får för mycket utrymme i massmedia.

Drabbar de unga

— Kapitalet på marknaden går ut över den nyskapande, unga konsten. Introduktionen av unga debutanter tycker jag är en av de viktigaste uppgifterna, säger han.

Men de rika köparna har så mycket pengar — och är ibland så osäkra i sin smak — att billiga debuttavlor är ointressanta. De skulle behöva lador för att lagra sådana bilder.

Trenderna avlöser varandra i 80-talskonsten — och lever sida vid sida.

— Det ställs ut jävligt konstiga saker på många håll. Ju mindre de begriper, desto mer imponerade blir somliga. Allt oftare hör jag folk uttrycka tillfredsställelse över att se "vanligt, hederligt måleri" ("förstå mig rätt, please"). Det kan man höra t o m från inköpare till statens konstråd.

— Jag tror vi har kommit till en trendtrötthet. Och det är inget negativt i det, anser Hans Stenkil Leijonhufvud.

Kan inte säljas

Efter Hans Frode kommer i höst bli en retrospektiv utställning av den gamle bortglömda Adolf Hallman, bild- och textkonstnär med internationella präglningar, samt en ny porträttutställning.

— Porträtt tjänar man inga pengar på. Det går inte att sälja. Men människan i konsten har alltid spelat en stor och spännande roll, säger Händers huvudperson.

Ute på Hornsgatan stiger en ärrad måne upp, tätt intill Katarina kyrka.

Titta på konst en kvart eller en halvtimme efter affärer och shopping i Stockholm. Om personkemin med konstnären stämmer — eller tvärtom — får känsla och tanke en kick. Mjukvara för sensibilitet och orientering i vår rika verklighet.

Bertil Peterson